

20 Kasım Nefret Suçu Mağduru Transları Anma Günü

Siyah trans kadın Rita Hester, Kasım 1998'de ABD'nin Boston şehrinde kendi evinde göğsüne aldığı 20 bıçak darbesiyle öldürüldü. Polisler bedenini 28 Kasım'da buldu. 4 Aralık'ta Rita'nın öldürüldüğü Allston semtinde mumlu bir yürüyüş düzenlendi. Bundan bir yıl sonra 1999 yılında trans aktivist ve grafik tasarımcı Gwendolyn Ann Smith "Remembering Our Dead" (Ölülerimizi Anmak) web projesini başlattı. Transları Anma Günü (Transgender Day of Remembrance) bu proje ile ortaya çıktı. Dünya trans hakları hareketi ve transfobi karşıtları; Rita Hester cinayetini sembol haline getirerek, her yılın 20 Kasım gününü Nefret Cinayeti Mağduru Transları Anma Günü olarak çeşitli etkinliklerle toplumun gündeminde tutmaya devam etmektedir.

Dünyanın her yerinde ve Türkiye'de, translar nefret cinayetleri sonucu yaşamlarını yitirmektedir. Avrupa trans ağı Transgender Europe'nin (TGEU) 2015 yılı raporuna göre Türkiye, Trans cinayetlerinde Avrupa'da birinci, dünyada ise dokuzuncu sırada yer almaktadır. Ölenlerin çoğu, hayatlarını sürdürebilmek için çalıştıkları sokaklarda ya da yaşadıkları evlerde vahşice katledilmektedir. Kaos GL'nin 2017 Nefret Suçu Raporu'na göre, kamusal alanlarda tanıklar önünde nefret suçları işlenmektedir; failler genellikle iki kişiden fazladır LGBTİ'leri hedef alan nefret suçları ve ayrımcılıklar cezasız kalmaktadır.

Ankara Tabip Odası LGBTIQ Çalışma Grubu olarak 20 Kasım Nefret Suçu Mağduru Transları Anma Günü için söylememiz gerekenler olduğunu düşündük.

"Translara Yönelik Psiko-Sosyal Destek Mekanizmaları Çalıştayları ve

Hekimlerinin Destek Mekanizmalarındaki Yeri

Pembe Hayat LGBTT Dayanışma Derneği tarafından düzenlenmiş olan "Translara Yönelik Psiko-Sosyal Destek Mekanizmaları Çalıştayları"nın ilki 5 Mart 2015'te, ikincisi de 19 Kasım 2015'te "20 Kasım Nefret Suçları Mağduru Transları Anma Günü" etkinlikleri kapsamında, üçüncüsü de 3 Mart 2016'da gerçekleştirilmiştir. Ankara Tabip Odası LGBTIQ Çalışma Grubu da, psiko-sosyal destek mekanizmalarında hekimlerin rolüne ilişkin taşıdığı sorumluluk gereği, bu çalıştaylara katılmış, transların sorunlarını yakından izlemiştir.

Her alanda ayrımcılık ve şiddete maruz kalan trans bireylerin travma ile baş etmek için psikososyal destek almaları gerekmektedir. Ancak bu destek mekanizmalarına erişimde de ayrımcılık ile karşılaşmaktadır. Hak temelli örgütlerin de transların insan hakları ihlallerini raporlamadıkları gözlenmektedir. Hak ihlallerinin raporlanması ve travma sonrası psikososyal destek mekanizmalarının sağlanmasının yanı sıra, kurumların ve sivil toplum örgütlerinin farklı toplumsal cinsiyet kimlikleri konusunda farkındalığını artırmak ve şiddeti önlemek için de işbirliği ve mekanizmalar oluşturulması gerekmektedir.

Birinci çalıştayda trans kadınların sorunları, gereksinimleri ele alınarak, çözüm önerileri geliştirilmeye çalışılmış; psikososyal destek sunan mesleklerin eğitimlerinde ve sağlık eğitiminde cinsel yönelim ve toplumsal cinsiyet kimliği kavramlarının yer alması, sivil toplum örgütlerinin eşgüdümünün ve deneyim aktarımının önemi, işkence ve kötü muamelenin raporlaştırılması ve mağdurlara tıbbi ve rehabilitasyon desteklerinin verilmesi konusunda işbirliğine gidilmesi, sığınma evlerine LGBTİ'lerin erişimi ve translar için sığınma evi başlıkları ele alınmıştır.

İkinci çalıştayda da transların barınma sorunları, çalışma yaşamında karşılaştıkları ayrımcılıklar, sığınma evi ve huzurevi gibi sosyal destek mekanizmalarına erişimin önündeki engeller, yaş gruplarına göre gereksinimler, sorunlar ve talepler, sağlık hizmetlerine erişimde yaşanan güçlükler derin olarak tartışıldı ve şiddet mağdurlarına yönelik desteklere, sığınaklara, Şiddet Önleme ve İzleme Merkezi (ŞÖNİM) gibi kurumsal hizmetlere erişimde alternatif mekanizmaların oluşturulmasına dair karşılıklı deneyim aktarımı ve katılan örgütlerin işbirliği önerileri gündeme getirilmiştir.

3 Mart 2016 tarihli üçüncü çalıştayda ise seks işçisi transların yaşadığı ayrımcılık ve şiddet başta olmak üzere transların karşılaştığı sorunlar bir kere daha gündeme getirilerek psikososyal destek mekanizmalarını sağlayacak bir ağın nasıl oluşturulacağı üzerinde durulmuştur.

Dünya Sağlık Örgütü'nün "Sağlık; yalnız hastalık ve sakatlığın olmayışı değil, bedence, ruhça ve sosyal yönden tam bir iyilik halidir" tanımından yola çıkarak sağlığın belirleyenlerini sıraladığımızda, "toplumsal cinsiyet" in de bunlardan biri olduğunu görürüz. Sağlıkta toplumsal cinsiyet eşitliğini sağlamak demek; sağlığa ilişkin politikalar üretirken bütün toplumsal cinsiyet kimliklerinin ve cinsel yönelimlerin sağlık hakkını korumak demektir.

Türkiye Cumhuriyeti'nin altına imza attığı uluslararası sözleşmelerde ve TC Anayasası'nda yer alan normlara göre sağlık hakkını toplumsal cinsiyet eşitliğini sağlayarak korumak ve sağlığa erişim önündeki engelleri kaldırmak, kamu kuruluşu niteliğinde meslek örgütümüzün sorumlulukları arasındadır. Toplumsal cinsiyet merceği ile üretilen sağlık politikalarında farklı toplumsal cinsiyet kimliklerine ve cinsel yönelimlere ilişkin sağlık hakkının da korunması gerekmektedir. Bu nedenle, ATO Kadın Hekimlik ve Kadın Sağlığı Komisyonu bünyesinde 2014'te kurulan LGBTİQ Çalışma grubu, uluslararası ve ulusal normlar ve standartlarda yer alan "sağlık hakkı ve toplumsal cinsiyet eşitliği" kavramlarında LGBTİQ bireylerin sağlık haklarının telaffuz edilmesinin ve temel tıp kitaplarında ve literatüründe yer alan LGBTİQ'ların sağlık gereksinimlerinin karşılanmasının savunucusu olmuştur.

Toplumdaki her birey gibi, transların da "bedensel, ruhsal ve sosyal iyilik halini" içeren sağlıklarını korumak, koruyucu sağlık hizmetlerinden yararlanmasını sağlamak, yaşanan sağlık sorunlarında ve şiddete bağlı sorunlarda psiko-sosyal-tıbbi destek mekanizmalarını oluşturmak hekimlik mesleğinin gereğidir.

Sağlıklı olabilmenin temel koşulu kendini gerçekleyebilmektir. Ancak transların bu hakkının önünde engeller vardır. Bunlardan biri de, Ankara'da 17 Kasım 2017 tarihinden beri uygulanan ve birinci yılını dolduran LGBTİ+ etkinlik yasağıdır.

Temel insan haklarını ve sağlık hakkını ihlal eden ve LGBTIQ nüfusun sesini engellemeye çalışan sınırlar, insanlık onuru ile bağdaşmaz. İfade özgürlüğü, dernek kurma hakkı, toplanma hakkı ihlali bir ayrımcılıktır ve ayrımcılık bir tür şiddettir.

Toplumsal cinsiyet kimliklerine ve cinsel yönelimlere karşı her türlü şiddet, toplumsal cinsiyete dayalı bir şiddettir ve aynı zamanda halk sağlığı sorunudur. Şiddetten ve şiddete zemin hazırlayan nefret söylemlerinden arındırılmış bir dünya yaratmadan sağlığı koruyamayacağımızı vurgulamaya devam edeceğiz.

20 Kasım Nefret Suçu Mağduru Transları Anma Gününde toplumsal cinsiyet kimliklerine, cinsel yönelimlere ve varoluşlara karşı çizilen sınırları kabul etmiyoruz.

LGBTİ haklarının sınırlarını kaldırmanın zamanı geldi!

LGBTİ hakları insan haklarıdır!

Ankara Tabip Odası LGBTİQ Çalışma Grubu